

UCHWAŁA NR .....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
z dnia ..... 2013 r.

w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”

Na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.¹) oraz art. 84 i art. 91 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.²) uchwala się, co następuje:

§1. Określa się „Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”, zwany dalej „Programem”, w brzmieniu ustalonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Określa się „Plan działań krótkoterminowych” w brzmieniu ustalonym w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały, opracowany w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomów alarmowych, dopuszczalnych lub docelowych oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

§3. Podstawowe kierunki działań niezbędnych do przywracania poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń oraz harmonogram rzeczowo – finansowy planowanych działań wraz ze wskazaniem podmiotów, do których skierowane są obowiązki ustalone w Programie określa załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§4. Termin realizacji Programu ustala się na dzień 31 grudnia 2023 r.

§5. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Podlaskiego.

§6. Traci moc uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2009 r. Nr XXVII/329/09 w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Łomża” (Dz. U. Woj. Podl. Nr 109, poz. 1242).

§7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

---

¹ zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 645.

² zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 1238.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”

Potrzeba opracowania programów ochrony powietrza wynika z art. 91 ust. 3 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*, który wskazuje na konieczność określenia przez sejmik województwa w drodze uchwały naprawczych programów ochrony powietrza w sytuacji, gdy z wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref (strefę stanowi aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tys., miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys., bądź obszar województwa, nie wchodzący w skład ww. terenów) dokonywanej przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska wynika, iż dla danej substancji został przekroczony poziom dopuszczalny lub docelowy tej substancji.

W strefie podlaskiej (obejmującej teren całego województwa z wyłączeniem obszaru miasta Białegostoku) Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, na podstawie wyników ocen poziomów substancji w powietrzu za lata 2011 i 2012 stwierdził przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz pyłu zawieszonego PM₁₀.

Celem programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn powstania przekroczeń ww. substancji oraz wskazanie rozwiązań je eliminujących, a tym samym zmierzających do poprawy jakości powietrza poprzez zastosowanie odpowiednio dobranych działań naprawczych. Projekt „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” zakłada, iż realizacja poszczególnych działań naprawczych obejmie lata 2013 – 2023. Wykonawcą projektu dokumentu jest wyłonione w drodze przetargu Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych „Ekometria” Sp. z o.o. z Gdańska.

Stosownie do art. 91 ust. 9 *ustawy Prawo ochrony środowiska* projekt „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” został poddany konsultacjom społecznym na zasadach określonych w art. 39 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235), tj. został wyznaczony 21 dniowy termin oraz miejsce składania uwag i wniosków. Informację o skierowaniu do konsultacji społecznych projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” była podana do publicznej wiadomości poprzez:

- opublikowanie obwieszczenia Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 15 października 2013 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (www.wrotapodlasia.pl).
- zamieszczenie ww. obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1,
- zamieszczenie ww. obwieszczenia na tablicach ogłoszeń w siedzibie wszystkich urzędów miast i gmin oraz starostw powiatowych z terenu województwa podlaskiego,
- ogłoszenie informacji o skierowaniu ww. dokumentów do konsultacji publicznych w prasie lokalnej (Gazeta Współczesna, Kurier Poranny).

Ponadto w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych zorganizowano otwarte spotkanie informacyjne w dniu 4 listopada br. w siedzibie w siedzibie Urzędu Miasta Łomża w Łomży przy ul. Stary Rynek 14.

Jednocześnie, na podstawie Uchwały Nr VII/44/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 11 kwietnia 2011 r., określającej zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) projekt „Programu ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej” został poddany konsultacjom z organizacjami pozarządowymi. Informację o podjęciu konsultacji zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (www.wrotapodlasia.pl).

Projekt uchwały zgodnie z art. 91 ust 1 i 5 *ustawy Prawo ochrony środowiska* przekazano także do zaopiniowania Prezydentowi Miasta Łomży, Prezydentowi Miasta Suwałki oraz wójtom, burmistrzom i starostom.

Zestawienie wszystkich uwag zebranych w trakcie opracowania dokumentu oraz informacja o sposobie ich wykorzystania stanowi integralną część uzasadnienia.

Przedmiotowy dokument nie wymagał przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 15 kwietnia 2013 r. (WOOS-I.410.3.5.2013.AR) oraz Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem z dnia 14 maja 2013 r., (znak: NZ.9027.2.77.2013) odstąpili od konieczności jej przeprowadzenia.

Niniejszy dokument stanowi aktualizację określonego uchwałą Nr XXVII/328/09 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2009 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla miasta Łomża” (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 109, poz. 1242).

Przyjęcie przedmiotowego „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” nie rodzi zobowiązań dla budżetu województwa.

W związku z powyższym, mając na uwadze potrzebę wykonania ustawowego obowiązku Zarząd Województwa wnosi o przyjęcie przez sejmik Województwa Podlaskiego, „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”.

Zestawienie uwag zebranych w trakcie opracowania „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej”.

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska		
1.	3.3.7. „Działania kierunkowe zmierzające do przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie zanieczyszczeń objętych Programem” W nawiązaniu do spotkania w UM proponujemy w tym miejscu dodanie zapisu o możliwości dofinansowania działań wymienionych w POP przez WFOŚiGW. Polegałoby to na wprowadzeniu odpowiednich priorytetów do kierunków działania funduszu (chodzi generalnie o możliwość dofinansowania np. wymiany kotłów czy podłączenia do sieci c.o. indywidualnych użytkowników).	W harmonogramie rzeczowo-finansowym są wpisane instytucje, które mogą dofinansować działania naprawcze
Prezydent Miasta Suwałk		
2.	Proszę o wstrzymanie się z uchwaleniem programu do czasu uzyskania dodatkowych danych obrazujących stan powietrza w mieście Suwałki, co powinno nastąpić w I kwartale 2014 r.	Wstrzymanie uchwalenia Programu nie jest możliwe, gdyż zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z dnia 23 października 2013 r., poz. 1232) art. 91 ust. 3 sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref określa w drodze uchwały, program ochrony powietrza
3.	Ponadto stanowisko pomiarowe w Suwałkach, w przeciwieństwie do białostockich oraz łomżyńskiego, mierzy jedynie PM10. Stwierdzona emisja PM10 w Suwałkach, na poziomie zbliżonym do dopuszczalnej normy, pozwala z dużym prawdopodobieństwem zakładać, że emisja PM2,5 przekracza w naszym mieście dopuszczalny poziom. Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach, pomiar PM2,5 w Suwałkach rozpocznie się na przełomie roku. Jestem przekonany, że wykaże on przekroczenia standardów jakości powietrza w Suwałkach.	Po uzyskaniu informacji z Urzędu Miasta, w sprawie sposobu ogrzewania indywidualnego w mieście ponownie przeliczono emisję powierzchniową, zmieniając częściowo założenia (pierwotnie założono kilku procentowe ogrzewania energią elektryczną, to założenie zweryfikowano i zmieniono na ogrzewanie węglowe). Po zmianie założeń w centrum miasta obliczone stężenia pyłu zawieszonego PM10 przekraczają poziom dopuszczalny, a pyłu zawieszonego PM2,5 zbliżają się do poziomu dopuszczalnego.
4.	Biorąc pod uwagę nasze wątpliwości, co do rzeczywistego stanu powietrza w Suwałkach uważam, że w interesie naszej społeczności lokalnej wskazane jest podejmowanie przez władze samorządowe działań zmierzających do zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu. Dlatego też zwracam się z prośbą o wstrzymanie się z uchwaleniem Programu do momentu uzyskania pierwszych danych z pomiarów emisji PM2,5 w Suwałkach. Pozwoli to oprzeć ustalenia Programu na danych odzwierciedlających rzeczywistą jakość powietrza w ośrodkach miejskich położonych w strefie podlaskiej. Potwierdzenie naszych przypuszczeń powinno skutkować rozszerzeniem działań naprawczych przewidzianych w Programie o: • objęcie Suwałk działaniem pierwszym Obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego -marginalna ilość z około 4,5 tysiąca domków jednorodzinnych podłączona jest do miejskiej sieci	Jak wyjaśniono powyżej wstrzymanie uchwalenia Programu nie jest możliwe, jednak po ponownym przeanalizowaniu informacji o ogrzewaniu indywidualnym i wskazaniu obszaru przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w Suwałkach w Programie dopisano proponowane dla Suwałk działania naprawcze.

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	ciepłowniczej, równie marginalna ilość stosuje inne niż węgiel nośniki energii, stanowi to o skali niskiej emisji w mieście. - wskazanie w działaniu dziewiątym WzrOSI efektywności energetycznej gmin Miasta Suwałki, jako miasta w którym działanie to musi być realizowane na równi z Augustowem, Hajnowką, Lapami i Bielskiem Podlaskim - wielkość marnotrawionej energii w drugim co do wielkości mieście województwa, oraz skala niskiej emisji z około czterech tysięcy budynków ogrzewanych kotłami na węgiel, zlokalizowanych na niewielkim terenie, stwarza konieczność intensywnej termomodernizacji tych budynków, - ujęcie budowy obwodnicy Suwałk - działanie niezbędne dla zmniejszenia emisji do powietrza, w tym pyłów. pochodzącej z transportu drogowego (podkreślić należy, że tranzytowy ruch samochodowy przez Suwałki jest znacznie większy niż w Łomży – skupienie w Suwałkach zarówno ruchu przebiegającego przez Łomżę jak i Białystok).	
Podlaski Urząd Wojewódzki		
5.	Plany i programy nie są opracowane w układzie określonym w §3 do §11 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 18 września 2012r.), co może utrudniać wdrażanie zapisów dokumentów;	Plany i programy zostały opracowane w układzie określonym w §3 do §11 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 18 września 2012 r. poz. 1028)
6.	Do planów krótkoterminowych powinny zostać dołączone wzory powiadomień o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji /art. 93, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) Wzory powiadomień powinny zawierać gotowe informacje dla wszystkich poziomów ze szczególnym uwzględnieniem wskazania grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte. Ww. wzory po uzupełnieniu przez Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o przekroczeniach powinny stanowić dokument gotowy do opublikowania;	Uwzględniono, wzory powiadomień zostały zamieszczone w Planie Działań Krótkoterminowych
7.	Przedstawione plany działań krótkoterminowych powinny być bardziej szczegółowe, dowiązane do aglomeracji białostockiej i strefy podlaskiej. W obecnej wersji są zbyt ogólnikowe, nie zawierają /w części opisowej/ niezbędnego, pełnego wykazu	W Planie Działań Krótkoterminowych określono następujące podmioty korzystające ze środowiska: • Przedsiębiorstwa przewozowe • Przedsiębiorstwa transportowe • Przedsiębiorstwa zajmujące się pielęgnacją zieleni. Plany działań krótkoterminowych oraz programy ochrony

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	organów, organizacji i podmiotów uczestniczących np. listy podmiotów zgodnie z § 10 pkt 2 lit. c. ww. rozporządzenia;	powietrza jako akty prawa miejscowego art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska powinien zawierać normy generalne, określające adresata jako element klasy podmiotów wyodrębnionych ze względu na posiadanie wspólnej cechy lub zespołu cech.
8.	Zapisy odsyłające do innych rozdziałów /np. „sposobu postępowania organów, instytucji, podmiotów korzystających ze środowiska” do rozdziałów 1.6, 1.2, 2.1/ powodują małą przejrzystość dokumentu i tym samym obniżają jego funkcjonalność	Uznano, iż powtarzanie całych rozdziałów zwiększy objętość dokumentu i nie spowoduje zwiększenia jego przejrzystości.
Wójt Gminy Wizna		
9.	Czytając dokument pn. „Program Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej” odnosi się nieodparte wrażenie, iż jest to dokument skopiowany z „Programu Ochrony Powietrza dla strefy dolnośląskiej” i poddany nierzetelnej edycji oraz niedokładnie dopracowany. Został sporządzony po „łebkach” i potraktowany jako kolejny dokument, który wymusza ustawa. Możliwe, iż zasadniejszym byłoby wzorowanie się np. na województwie warmińsko-mazurskim podczas opracowywania tegoż programu.	Opracowanie Programu Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej nie było wzorowane na żadnym innym Programie, a podobne lub miejscami jednakowe zapisy znajdujące się w Programach dla różnych stref wynikają z konieczności opierania się na tych samych ustawach, rozporządzeniach, wynikają ze stosowania takiego samego modelu do obliczania rozprzestrzeniania się stężeń zanieczyszczeń oraz z faktu, iż większość programów w Polsce dotyczy tych samych zanieczyszczeń, czyli pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz B(a)P. Analiza dotycząca emisji, stężeń zanieczyszczeń, sytuacji meteorologicznej zagospodarowania przestrzennego, oraz powodów występujących przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych, została wykonana rzetelnie dla województwa podlaskiego.
10.	Zapisy w nim zawarte w większości przykładów miałyby sens bytu na obszarach o zwartej zabudowie zagrodowej, gdzie normy zanieczyszczeń zostają przekraczane, a nie na obszarach wiejskim o znacznym rozproszeniu budownictwa mieszkaniowego. Jako przykład można podać choćby zapisy z Tabeli 7. „Działania krótkoterminowe w strefie podlaskiej dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 o kodach: SpoIVSsPM10 – zakaz używania spalinowego sprzętu ogrodniczego (i to akurat w okresie zapotrzebowania na działanie tegoż sprzętu); SpoIPo – całkowity zakaz palenia odpadów zielonych (liści, gałęzi, trawy), w ogrodach oraz na innych obszarach zieleni (zapis stosowny dla obszarów o charakterze miejskim lub w obszarach o zwartej zabudowie mieszkaniowej, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne stężenia); SpoIVOmPM10 – ogrzewanie mieszkań lepszym jakościowo paliwem (brak środków na Straż Gminną i brak możliwości zmuszenia lub zmotywowania ludzi do zmiany sposobu ogrzewania – również brak środków).	Opracowywany dokument składa się z dwóch zasadniczych części wymaganych ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z dnia 23 października 2013 r., poz. 1232) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z dnia 18 września 2012 r., poz. 1028), tj: Programu Ochrony Powietrza i Planu Działań Krótkoterminowych. W Programie Ochrony Powietrza w rozdziale 3.3.8 3.3.8. „Harmonogram rzeczowo-finansowy działań naprawczych zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz pyłem zawieszonym PM2,5” zawarte zostały działania naprawcze skierowane na redukcję emisji pochodzącej przede wszystkim z ogrzewania indywidualnego, które należy podjąć w strefie podlaskiej, w celu redukcji stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Działania te dotyczą miast: Łomża, Augustów, Hajnówka, Łapy, Bielsk Podlaski i Suwałki, a nie obszarów wiejskich. W planie Działań Krótkoterminowych znalazły się działania, które należy podjąć gdy są przekraczane poziomy dopuszczalne pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 lub informowania i alarmowe pyłu zawieszonego PM10. Wszystkie te działania będą dotyczyły wyłącznie obszarów na których stwierdzono przekroczenia norm odpowiednich zanieczyszczeń. Przekroczenia takie występują głównie na obszarach miejskich Działania na poziomie I i II to głównie zalecenia. Działania na poziomie III (przekroczenie poziomu informowania – 200 µg/m ³) i IV (przekroczenie poziomu alarmowego – 300 µg/m ³) mają charakter nakazów ze względu na to, iż tak wysokie stężenia pyłów są groźne dla zdrowia człowieka. Jednak do działania dotyczącego zakazu używania

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
		spalinowego sprzętu ogrodniczego oraz zakazu spalania odpadów zielonych dodano zapis „w miastach strefy podlaskiej znajdujących się w obszarze przekroczeń”. Działanie „Ogrzewanie mieszkań lepszym jakościowo paliwem” na wszystkich poziomach alertu jest zapisane jako „Zalecenie – jeżeli jest to możliwe, nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości”
Burmistrz Miasta Hajnówka		
11.	W działaniu trzecim – czyszczenie ulic – Hajnówka została zobowiązana do czyszczenia na mokro ze wskazaniem częstotliwości raz w tygodniu, ulic głównych, a po okresie zimowym ulic drugorzędnych. Ulice główne w naszym mieście to drogi powiatowe i wojewódzkie. Burmistrz miasta nie ma bezpośredniego wpływu na wykonanie zadania przez zarządców. Ponadto koszt jednorazowego mycia na mokro dróg gminnych w przybliżeniu wyniesie 80 tys. zł. Jest to znacząca pozycja w budżecie miasta. Czy zatem mycie ulic o bardzo małym natężeniu ruchu ma istotne znaczenie dla poprawy stanu powietrza w województwa? Uważam, że w przypadku Hajnówki większe znaczenie ma emisja powierzchniowa z indywidualnych palenisk.	Działanie trzecie brzmi dokładnie: „Czyszczenie ulic na mokro w okresie wiosna-jesień (z częstotliwością najlepiej 1 raz w tygodniu) w miastach Bielsk Podlaski, Hajnówka, Augustów, Łomża, Łapy, Suwałki”, czyli mycie raz w tygodniu uzależnione jest od możliwości finansowych. Jako wykonawcę zadania wskazano „zarządcę drogi”, a więc to zarządca odpowiada za wykonanie zadania, a nie Burmistrz Miasta Ponadto ulice drugorzędne powinny być zmyte tylko raz w roku po okresie zimowym, wyłącznie wtedy gdy są zanieczyszczone dużą ilością piasku, po posypywaniu ulic w okresie zimowym. Zadanie dotyczące obniżenia emisji z ogrzewania indywidualnego jest ważniejsze, jednak udział ilości pyłu unoszonego z dróg też jest znaczący.
12.	Jednocześnie zwracam uwagę na fakt nie uwzględnienia w obliczeniach stężeń zapylenia wielu miast województwa. Korzystne byłoby porównać zapylenia z innymi miastami powiatowymi. Czy z tak przedstawionych informacji w programie należy wnioskować, że w innych miastach województwa nie występują problemy z pyłami zawieszonymi.	W obliczeniach stężeń zanieczyszczeń w strefie podlaskiej wzięto pod uwagę emisję z całego obszaru strefy (oraz z napływu) nie pomijając żadnego miasta, ani żadnego obszaru wiejskiego. W tomach 2 i 3 opracowania w rozdziałach 2.4 „Obszary zagrożeń”, przedstawiono informację w których miastach strefy występują obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5. Obszary takie występują nie tylko w Hajnówce, ale również w Bielsku Podlaskim, Augustowie, Łomży, Łapach i w Suwałkach oraz w Białymstoku, który jest odrębną strefą.
Prezydent Miasta Łomża		
13.	Pozytywnie opiniuje przedłożony projekt programu pod następującymi warunkami: Wybudowania obwodnicy miasta Łomży, przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad	W Harmonogramie rzeczowo-finansowy działań naprawczych zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz pyłem zawieszonym PM2,5 zostało zamieszczone działanie dziesięte (kod działania PdŁomObw) „Budowa obwodnicy Łomży”, natomiast realizacja tego działania leży w gestii przez Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad
14.	Czyszczenie ulic w mieście na mokro będzie możliwe po zakupie odpowiedniego sprzętu, którym aktualnie służby miejskie nie dysponują.	Do zadania trzeciego (god działania PdPodMMu) „Czyszczenie ulic” dodano zapis: „Zakup nowoczesnych polewaczko-zamiatarek mechanicznych (jeżeli jest to niezbędne) w celu zwiększenia efektywności czyszczenia ulic.”
15.	Zwiększenie udziału zieleni w mieście wzdłuż szlaków komunikacyjnych możliwe będzie do realizacji jedynie wzdłuż nowych odcinków tras. W zagęszczonej zabudowie miejskiej brakuje powierzchni do nasadzeń zieleni w pasach drogowych.	Działanie to powinno być realizowane wg indywidualnych możliwości, projektów i harmonogramów każdej gminy.
16.	Realizacja wszystkich inwestycyjnych działań naprawczych, zmierzających do ograniczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz pyłem PM2,5 w mieście Łomża, wymagać	Wsparcie finansowe ze strony Państwa w postaci pilotażowego programu „KAWKA” zostało uruchomione. Ponadto istnieje możliwość finansowania działań z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	będzie wsparcia finansowego ze strony Państwa, z uwagi na zbyt duże obciążenie budżetu miasta aktualnie realizowanymi inwestycjami.	Środowiska.
Starosta Grajewski		
17.	Proszę o skorygowanie następujących zapisów w Tomie I na stronie 36, które powinny brzmieć: - ciepłownia o mocy 41,2 MW w Grajewie - ciepłownia Pfeleiderer MDF Sp. z o.o. o mocy 36,2 MW w Grajewie	Zapisy poprawiono
18.	Budzi wątpliwość również zapis na stronie 79 w tabeli 19 wskazujący starostę jako organ administracyjny właściwy do przedkładania sprawozdania z realizacji działań zmierzających do obniżenia emisji z ogrzewania indywidualnego.	Uwzględniono, zapis z tabeli został usunięty.
Wójt Gminy Hajnówka		
19.	Zaopiniował negatywnie projekt uchwały Sejmiku Województwa Podlaskiego w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” I. Program naprawczy powinien obejmować tylko obszary zagrożone	Programy ochrony powietrza zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) są uchwalane dla stref, w których poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny. Według ustawy Prawo ochrony środowiska, art. 87 ust 2, strefę stanowi: 1) aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, 2) miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, 3) pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracji. Tak więc strefę podlaską stanowi cały obszar województwa z wyłączeniem aglomeracji białostockiej i dla takiego obszaru wykonywany i uchwalany jest Program ochrony powietrza.
20.	II. Program naprawczy nie powinien dotyczyć obszarów wiejskich z następujących powodów: 1. Brak infrastruktury gazowej – „System sieci gazownictwa ziemnego województwa podlaskiego zalicza się do najsłabiej rozwiniętych w kraju. Z gazu przewodowego korzysta tylko część mieszkańców województwa, zgazyfikowanych jest 18 gmin województwa podlaskiego” – str. 36 Tom I (w powiecie hajnowskim nie ma gazu przewodowego), co uniemożliwia „wymianę starych, niskosprawnych kotłów, w których jest spalane paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe)...” 2. Brak na terenach wiejskich sieci ciepłowniczej, do której zgodnie z zaleceniami wynikającymi z programu, powinni przyłączyć się właściciele budynków jednorodzinnych. 3. Zbędne w przypadku studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów	W wyniku przeprowadzonej w Programie diagnozy wskazano obszary, w których występują obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Są to wyłącznie obszary miejskie, stąd główne działania naprawcze wskazane są dla obszarów miast strefy podlaskiej. Ad. 1 Brak infrastruktury gazowej nie uniemożliwia wymiany niskosprawnych kotłów, w których jest spalane paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności, gdyż wskazane zostały również jako bardziej ekologiczne kotły retortowe, opalane węglem, drewnem lub biomasą. ad. 5 Zalecenie ustalenia zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła dotyczy wyłącznie obszarów, gdzie takie zalecenie może być realizowane, czyli obszarów zaopatrzonych w sieć ciepłowniczą.

Nr	Uwaga	Odniesienie do uwagi
	zagospodarowania przestrzennego terenów wiejskich, zamieszczanie zaleceń dotyczących obowiązku „wprowadzania zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej miast (place, skwery). 4. Zbędne w przypadku studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów wiejskich, zamieszczanie zaleceń dotyczących „zachowania istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast”. 5. Niewykonalne zalecenie ustalenia zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła 6. Niestosowność zapisów o „modernizowaniu układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centrum miast” 7. Niestosowność zapisów na terenach wiejskich o „budowie dróg, ścieżek i infrastruktury rowerowej szczególnie w centrum miast” 8. Niestosowność zapisów na terenach wiejskich o „zwiększeniu udziału zieleni w przestrzeni miast”	
21.	III. Edukacja ekologiczna, do której twórcy Programu przywiązują dużą rolę, powinna należeć do instytucji takich jak: Ministerstwo Środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Departament Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego, itp. Instytucje te dysponują kadrą specjalistów tak od zagrożeń jak i działań, analiz, ocen i ekspertyz. Gminy nie dysponują tak fachową kadrą odnośnie ochrony środowiska ani też żadnymi instrumentami do pomiaru emisji.	Edukacja ekologiczna powinna być realizowana na każdym szczeblu administracji rządowej i samorządowej. W razie potrzeby gminy mogą zwrócić się do organizacji ekologicznej w sprawie pomocy w merytorycznym przeprowadzeniu kampanii edukacyjnych. W edukacji ekologicznej nie są potrzebne żadne instrumenty do pomiaru emisji.
22.	IV. W Planie Działań Krótkoterminowych ani też w Sprawozdaniu z realizacji Programu dla Zarządu Województwa Podlaskiego, nie powinny być zamieszczone żadne obowiązki dotyczące wójta ani gminy wiejskiej	W Planie Działań Krótkoterminowych obowiązki dedykowane są dla tych samorządów lokalnych, na terenie których wystąpią przekroczenia poziomu informowania lub alarmowego pyłu zawieszonego PM10. Natomiast w harmonogramie działań naprawczych oraz w sprawozdaniu z realizacji działań zostały zamieszczone obowiązki dotyczące wójtów gmin wiejskich, takie, które gminy wiejskie powinny realizować w celu obniżenia stężeń pyłów zawieszonych w całej strefie, np.: „Modernizacja i remonty dróg na terenie strefy podlaskiej, w tym szczególnie likwidacja nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych w strefie podlaskiej”, „Edukacja ekologiczna”